TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20761
Tarih : 22.10.2026

51900

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Meteoroloji Genel Müdürlüğünün verilerine göre Türkiye'de 2025 su yılı yağışı 422,5 milimetre olarak gerçekleşirken 2026 su yılında 741,6 milimetreye yükselmiştir. Son 66 yılın en yüksek su yılı yağışının kaydedildiği 2026 yılında dahi su kaynaklarının uzun vadeli korunması, yeraltı suyu rezervlerinin izlenmesi ve kurak dönemlere hazırlık önemini korumaktadır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 11 Aralık 2025 tarihinde yayımlanan 2024 yılı istatistiklerine göre DSİ sulama alanı 4 milyon 913 bin 822 hektara ulaşmıştır. Aynı yıl sulama alanlarındaki bitki deseninde mısırın payı yüzde 20, pamuğun payı yüzde 12,4 olarak açıklanmıştır. Tarımsal sulamada suyun kullanım biçimi, yeraltı suyu tahsisleri ve havza bazında ürün planlaması, su kaynaklarının sürdürülebilirliği açısından önem taşımaktadır. Öte yandan Bakanlığın verilerine göre içme suyu şebekelerindeki ortalama kayıp oranı 2024 yılında yüzde 31,6 düzeyindedir. Büyükşehir ve il belediyelerinin 2028 yılına kadar su kayıplarını en fazla yüzde 25'e düşürmesi öngörülmektedir.

14 Mart 2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2026–2035 Ulusal Su Planı'nda sekiz ana hedef, 31 strateji ve 141 eylem belirlenmiştir. Planın uygulanması için ayrılan kaynakların, sorumlu kurumların, denetim mekanizmalarının ve havzalara göre önceliklerin açıklanması gerekmektedir. Dicle-Fırat Havzası'nda da su kaynaklarının korunmasına ilişkin önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Diyarbakır Barosunun Haziran 2026 tarihli Sarım Çayı raporunda bölgenin ekolojik çeşitliliği ve karşı karşıya olduğu riskler ele alınmıştır. Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün 13 Haziran 2026 tarihli açıklamasında ise Dicle Nehri'nin Bismil kesimindeki köpüklenmeye ilişkin incelemelerde endüstriyel kirlilik bulguları tespit edildiği bildirilmiştir.

Bu bağlamda:

1. Türkiye'deki 25 su havzasının her biri için 2020–2026 yılları arasında yıllık kullanılabilir su miktarı, yeraltı suyu işletme rezervi ve sektörlere göre su tahsisleri ne kadardır? Bu dönemde yeraltı suyu seviyelerinde hangi değişimler kaydedilmiştir?
2. 2024–2026 yıllarında havza ve il bazında ruhsatlı ve ruhsatsız olduğu tespit edilen su kuyularının sayısı kaçtır? Ruhsatsız su kullanımına ilişkin kaç denetim yapılmış, hangi idari yaptırımlar uygulanmıştır?

3. Kuraklık Yönetim Planları ve 2026–2035 Ulusal Su Planı kapsamında 2026 yılı için öngörülen faaliyetlerden hangileri tamamlanmıştır? Planın uygulanması için 2026 ve 2027 yıllarında ayrılan ve öngörülen ödenekler ne kadardır?
4. DSİ tarafından işletilen veya devredilen sulama tesislerinde 2020–2026 yılları arasında sulama randımanı ne düzeyde gerçekleşmiştir? Açık kanal sistemlerinin kapalı ve basınçlı sulama sistemlerine dönüştürülmesi amacıyla hangi yatırımlar yapılmıştır?
5. Su kısıtı bulunan havzalarda tarımsal ürün deseninin su varlığına uygun biçimde planlanması için hangi tedbirler alınmıştır? Mısır ve pamuk gibi sulama ihtiyacı yüksek ürünlerin üretiminde su tüketimini azaltmaya yönelik destek ve uygulamalar nelerdir?
6. İçme suyu şebekelerindeki kayıp oranlarının azaltılması amacıyla 2024–2026 yıllarında belediyelere sağlanan mali ve teknik destekler nelerdir? 2028 yılı için belirlenen kayıp azaltma hedeflerine ulaşamayacağı öngörülen belediyeler için hangi tedbirler planlanmaktadır?
7. Dicle-Fırat Havzası'nda 2020–2026 yıllarında yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının miktarı, kalitesi ve tahsislerinde hangi değişimler kaydedilmiştir? Havzadaki su kaynaklarının korunması için yürütülen yatırımlar ve denetimler nelerdir?
8. Diyarbakır'da Eylül 2026'da gerçekleştirilen Fırat-Dicle Alt Havza Su Kurulu toplantısında kararlaştırıldığı açıklanan sekiz ilin tarımsal su kullanım envanteri tamamlanmış mıdır? Tamamlanmadıysa hangi aşamadadır ve sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılması planlanmakta mıdır?
9. Diyarbakır'ın Lice ilçesindeki Sarım Çayı ve çevresinde planlanan veya yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin DSİ tarafından verilmiş teknik görüşler nelerdir? Bu faaliyetlerin Silvan ve Dibni baraj havzaları ile yeraltı ve yerüstü su kaynaklarına olası etkileri konusunda hangi incelemeler yapılmıştır?
10. Dicle Nehri'nin Bismil kesiminde tespit edildiği açıklanan kirlilik bulgularına ilişkin Bakanlığınızın yürüttüğü su kalitesi izleme çalışmaları nelerdir? Kirliliğin kaynağının belirlenmesi ve giderilmesi için ilgili kurumlarla hangi çalışmalar yürütülmüştür?